EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 2.6.2014
COM(2014) 432 final

KOMISSION KERTOMUS

SUOMI

Perustamissopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu kertomus

1. OIKEUDELLINEN TAUSTA

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 126 artiklassa määrätään liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä. Menettelystä säädetään lisäksi liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1467/97[1], joka on osa vakaus- ja kasvusopimusta. Asetuksessa (EU) N:o 473/2013[2] on erityissäännöksiä, joita sovelletaan euroalueen jäsenvaltioihin, jotka ovat liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

SEUT-sopimuksen 126 artiklan 2 kohdan mukaan komission on tarkasteltava talousarviota koskevan kurinalaisuuden noudattamista seuraavilla kahdella arviointiperusteella: a) ylittääkö ennakoitu tai toteutunut julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen määritellyn 3 prosentin viitearvon (paitsi jos alijäämä on pienentynyt merkittävästi ja jatkuvasti tasolle, joka on lähellä viitearvoa, taikka jos viitearvon ylittäminen on vain poikkeuksellista ja väliaikaista ja alijäämä on edelleen lähellä viitearvoa) ja b) ylittääkö julkinen velka suhteessa BKT:hen määritellyn 60 prosentin viitearvon (paitsi jos velkasuhde pienenee riittävästi ja lähestyy riittävän nopeasti viitearvoa).

SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos jäsenvaltio ei täytä jommankumman tai kummankaan edellä mainitun arviointiperusteen mukaisia vaatimuksia, komissio laatii asiasta kertomuksen. Komissio voi laatia kertomuksen silloinkin, kun arviointiperusteiden mukaiset vaatimukset täyttyvät, jos se katsoo, että jäsenvaltiossa on liiallisen alijäämän vaara. Viimeksi mainitulla tarkoitetaan SEUT-sopimuksen 126 artiklan 2 kohdassa määriteltyä tilannetta. Kertomuksessa ”otetaan huomioon myös se, ylittääkö julkistalouden alijäämä julkiset investointimenot, sekä muut merkitykselliset tekijät, jäsenvaltion keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne ja talousarviotilanne mukaan luettuina”.

Tässä kertomuksessa, joka on liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn ensimmäinen vaihe, analysoidaan syitä, joiden vuoksi Suomi ei noudata velkaa koskevaa SEUT-sopimuksen arviointiperustetta, ottaen huomioon taloudellinen tausta ja muut merkitykselliset tekijät.

Vakaus- ja kasvusopimukseen vuonna 2011 tehtyjen muutosten seurauksena velkaa koskeva arviointiperuste on nostettu yhtä tärkeäksi kuin alijäämää koskeva, jotta voidaan varmistaa, että niissä maissa, joissa velka suhteessa BKT:hen ylittää 60 prosentin viitearvon, velkasuhde alennetaan viitearvoa pienemmäksi (tai sitä alennetaan riittävästi kohti viitearvoa).

Komissiolle 17 päivänä huhtikuuta 2014 toimitetun vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämän ennustetaan vuonna 2015 kasvavan 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen, ja bruttovelkasuhde kasvaisi vuoden 2015 loppuun mennessä 61,0 prosenttiin eli yli 60 prosentin BKT-viitearvon. Komission kevään 2014 talousennusteen mukaan velkasuhde kasvaisi 61,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

---

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6. Kertomuksessa otetaan myös huomioon ”Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoa koskevat vaatimukset sekä vakaus- ja lähentymisohjelmien muotoa ja sisältöä koskevat ohjeet”, jotka on hyväksytty Ecofin-neuvostossa 3 päivänä syyskuuta 2012. Saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm

[2] EUVL L 140, 27.5.2013, s. 11: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 473/2013 alustavien talousarviosuunnitelmien seurantaa ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä.

Sekä komission ennusteessa että vuoden 2014 vakausohjelmassa ennakoitu luku tarjoaa velkakriteerin perusteella alustavaa näyttöä siitä, että Suomessa on SEUT-sopimuksessa ja vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitetun liiallisen alijäämän vaara. Siksi komissio on laatinut seuraavan kertomuksen arvioidakseen kattavasti viitearvon ylittymisen, jotta voidaan todeta, edellyttääkö velkakriteerin rikkominen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista. Tässä kertomuksessa päivitetään 15 päivänä marraskuuta 2013 annettua kertomusta[3]. Kertomuksen 2 jaksossa tarkastellaan velkakriteeriä ja 3 jaksossa velan kehittymiseen vaikuttavia merkityksellisiä tekijöitä. Kertomuksessa otetaan huomioon komission kevään 2014 talousennuste, joka julkistettiin 5 päivänä toukokuuta 2014.

2. VELKAKRITEERI

Julkisen talouden bruttovelkasuhde on kasvanut nopeasti viime vuosina. Vuonna 2010 se oli 48,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja vuonna 2013 se kasvoi 57,0 prosenttiin. Komission kevään 2014 talousennusteen mukaan velkasuhde kasvaisi 59,9 prosenttiin vuonna 2014 ja 61,2 prosenttiin vuonna 2015. Suomen vakausohjelmassa velkasuhteen ennustetaan kasvavan 59,8 prosenttiin vuonna 2014 ja 61,0 prosenttiin vuonna 2015. Ero johtuu siitä, että komissio ennustaa vuodeksi 2015 pienempää perusjäämää ja BKT:n kasvun vähäisempää positiivista vaikutusta. Velkasuhteen ennustetaan kasvavan myös vuonna 2016, kansallisen ennusteen mukaan 61,4 prosenttiin.

Taulukko 1: Velan kehitys

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Julkinen bruttovelkasuhde	48,8	49,3	53,6	57,0	59,9	61,2
Velkasuhteen muutos [b] (1 = 2+3+4)	5,2	0,6	4,3	3,3	2,9	1,4
Vaikuttavat tekijät:						
• Perusjäämä (2)	1,4	-0,4	0,8	1,2	1,3	0,4
• Lumipallovaikutus (3)	-0,5	-1,4	0,1	0,6	0,0	-0,4
josta:						
Korkomenot	*1,1*	*1,1*	*1,0*	*1,0*	*1,0*	*1,0*
Reaalisen BKT:n kasvu	*-1,4*	*-1,3*	*0,5*	*0,7*	*-0,1*	*-0,6*
Inflaatio (BKT-deflaattori)	*-0,1*	*-1,2*	*-1,4*	*-1,1*	*-0,9*	*-0,8*
• Virta-varanto-korjauserä (4)	*4,3*	2,4	3,4	1,5	1,6	1,4

Huom.

[a] Prosenttia suhteessa BKT:hen.

[b] BKT:hen suhteutetun bruttovelan muutos voidaan eritellä seuraavasti:

$$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$$

jossa t on aikaindeksi, D on julkisen velan määrä, PD perusalijäämä, Y nimellinen BKT ja SF virta-varanto-korjauserä; i on vieraan pääoman keskikustannus ja y nimellisen BKT:n kasvu. Suluissa oleva termi kuvaa lumipallovaikutusta mittaamalla korkomenojen ja talouskasvun yhteisvaikutusta velkasuhteeseen.

Lähde: Eurostat ja komission kevään 2014 talousennusteet.

[3] COM(2013) 912 final.

3. MERKITYKSELLISET TEKIJÄT

SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdassa määrätään, että komission kertomuksessa ”otetaan huomioon myös se, ylittääkö julkistalouden alijäämä julkiset investointimenot, sekä muut merkitykselliset tekijät, jäsenvaltion keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne ja talousarviotilanne mukaan luettuina”, jotta voidaan päättää, edellyttääkö arviointiperusteen rikkominen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista kyseisen jäsenvaltion osalta. Näitä tekijöitä kuvataan tarkemmin neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan huomioon on otettava myös ”muut tekijät, joita kyseinen jäsenvaltio pitää merkityksellisinä arvioitaessa kokonaisvaltaisesti ja laadullisesti viitearvon ylitystä ja jotka jäsenvaltio on toimittanut komissiolle ja neuvostolle”.

Edellä todetun perusteella seuraavissa jaksoissa tarkastellaan seuraavia tekijöitä: 1) keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne, 2) keskipitkän aikavälin talousarviotilanne (julkiset investoinnit mukaan luettuina), 3) julkisyhteisöjen keskipitkän aikavälin velka-asema, sen kehitys ja kestävyys, 4) muut jäsenvaltion esittämät tekijät ja 5) muut komission merkityksellisinä pitämät tekijät.

3.1. Keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne

Suhdanteet ja potentiaalinen kasvu. Vuonna 2009 Suomen BKT supistui 8,5 prosenttia, minkä jälkeen maan talous elpyi vuosina 2010 ja 2011 tyydyttävää vauhtia. Vuosina 2012 ja 2013 koettiin kuitenkin uusi taantuma. Kriisi on vaikuttanut Suomen potentiaaliseen kasvuun negatiivisesti. Ennen kriisiä, vuonna 2007, potentiaalinen kasvu arvioitiin 2,2 prosentiksi, mutta se laski 0 prosenttiin vuonna 2013. Pääomanmuodostus on ainoa potentiaalisen tuotannon kasvuun positiivisesti vaikuttava tekijä. Potentiaalisen kasvun ennustetaan pysyttelevän 0 prosentissa vuonna 2014 ja kohenevan vuonna 2015 vain hieman, 0,4 prosenttiin.

BKT supistui vuosina 2012 ja 2013, mikä aiheuttaa –2,7 prosentin tuotantokuilun vuonna 2013. Kasvun ennustetaan ylittävän potentiaalisen kasvun vuosina 2014–2015, mutta tämä ei riitä sulkemaan tuotantokuilua, jonka odotetaan kaventuvan –1,9 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä.

Taulukko 2: Makrotalouden ja julkisen talouden kehitys [a]

	2010	2011	2012	2013		2014		2015	
	KOM	KOM	KOM	KOM	Kansalliset viran-omaiset	KOM	Kansalliset viran-omaiset	KOM	Kansalliset viran-omaiset
Reaalinen BKT (muutos %)	3,4	2,8	-1,0	-1,4	-1,4	0,2	0,5	1,0	1,4
Potentiaalinen BKT (muutos %)	0,3	0,4	0,2	0,0		0,0		0,4	
Tuotantokuilu (% suhteessa potentiaaliseen BKT:hen)	-2,5	-0,1	-1,4	-2,7	-2,9	-2,6	-2,6	-1,9	-1,7
Julkisen talouden rahoitusasema	-2,5	-0,7	-1,8	-2,1	-2,0	-2,3	-2,0	-1,3	-1,1
Perusjäämä	-1,4	0,4	-0,8	-1,2	-1,1	-1,3	-1,0	-0,4	0,0
Kertaluonteiset ja muut väliaikaiset toimenpiteet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Julkinen kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,5	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,8	2,8	2,7
Suhdannekorjattu rahoitusasema	-1,2	-0,7	-1,1	-0,7	-0,6	-0,9	-0,6	-0,3	-0,2
Suhdannekorjattu perusjäämä	-0,1	0,4	-0,1	0,3	-0,5	0,1	-0,6	0,6	
Rakenteellinen rahoitusasema [b]	-1,1	-0,6	-1,0	-0,6	-0,5	-0,9	-0,7	-0,3	-0,3
Rakenteellinen perusjäämä	0,0	0,5	0,0	0,3	0,4	0,1	0,3	0,6	0,8

Huom.

[a] Prosenttia suhteessa BKT:hen, jollei toisin mainita.

[b] Suhdannekorjattu rahoitusasema, jossa ei ole otettu huomioon kertaluonteisia eikä muita väliaikaisia toimenpiteitä.

Lähde : Eurostat ja komission kevään 2014 talousennusteet, Suomen vuoden 2014 vakausohjelma.

Kun otetaan huomioon suhdanteiden vaikutus, näyttää siltä, että viime vuosien negatiivisella suhdannekehityksellä on ollut merkittävä vaikutus velkasuhteeseen. Itse asiassa suhdannekorjattuna kolmen viime vuoden ajalta velkasuhde pysyisi vuonna 2015 SEUT-sopimuksen viitearvon alapuolella.

Taulukko 3. Julkisen talouden alijäämä ja velka (% suhteessa BKT:hen)[4]

		2010	2011	2012	2013		2014		2015	
					KOM	Kansalliset viranomaiset	KOM	Kansalliset viranomaiset	KOM	Kansalliset viranomaiset
Alijäämä-kriteeri	Julkisen talouden rahoitusasema	-2,5	-0,7	-1,8	-2,1	-2,0	-2,3	-2,0	-1,3	-1,1
Velka-kriteeri	Julkisen talouden bruttovelka	48,8	49,3	53,6	57,0	56,9	59,9	59,8	61,2	61
	Julkisen talouden bruttovelka, suhdanteen vaikutukset poistettu	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	57,2	56,7

Lähde : Eurostat ja komission kevään 2014 talousennusteet, Suomen vuoden 2014 vakausohjelma, Suomen valtiovarainministeriön laskelmat.

[4] Suhdannekorjattu velka lasketaan seuraavalla kaavalla

$$\left(\frac{B_t}{Y_t}\right)^{3\text{-}vuotinen,korjattu} = \left(\frac{B_t + \sum_{j=0}^{2}\left(C_{t-j}\right)}{Y_{t-3}\prod_{h=0}^{2}(1+y_{t-h}^{pot})(1+p_{t-h})}\right)$$

jossa B_t on velka, Y_t on kiinteähintainen BKT, y^{pot} on potentiaalinen kasvu, pt on BKT:n hintadeflaattori ja C_t on rahoitusaseman suhdannekomponentti. Suhdannekomponentit ja potentiaalinen kasvu lasketaan yhteisesti sovituilla menetelmillä.

Viimeaikaiset rakenneuudistukset. Niiden uudistusten arviointi, joita Suomen viranomaiset ovat toteuttaneet vastatakseen talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä heinäkuussa 2013 annettuihin neuvoston suosituksiin, on yleisesti ottaen myönteinen. Kuntarakenteen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen kattavaa uudistamista valmistellaan, nuorisotakuuta on laajennettu, varhaisen eläkkeelle siirtymisen väyliä kavennetaan ja kilpailuviranomaista on vahvistettu. Suomi on uudistanut yhteisöverojärjestelmää vuodesta 2014 lukien alentamalla yhteisöverokantaa ja kiristämällä osinkoverotusta. Tarkoituksena on tehdä verojärjestelmästä paremmin kasvua tukeva.

Vuonna 2013 Suomessa hyväksyttiin laaja rakenneuudistusohjelma kasvun edellytysten parantamiseksi ja kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi[5]. Hallitus suunnittelee toimenpiteitä kuntatalouden tasapainottamiseksi, julkisen sektorin tehokkuuden lisäämiseksi, työurien pidentämiseksi kahdella vuodella sekä kilpailun lisäämiseksi ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Maaliskuussa 2014 tehdyn tuoreimman menokehyspäätöksen[6] yhteydessä ja vuoden 2014 kansallisessa uudistusohjelmassa[7] on ilmoitettu täsmällisemmistä toimista.

Puolueet ovat päässeet yhteisymmärrykseen sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistusten suunnasta. Kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut on tarkoitus järjestää viiden alueellisen järjestäjän toimesta nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta. Tämä vahvistetaan kansallisessa uudistusohjelmassa. Kunnat olisivat jatkossakin mukana palvelujen tuottamisessa, mutta huomattava osa niiden velvoitteista siirretään näille viidelle alueelle. Lähipalvelut, kuten terveyskeskukset, vanhusten kotipalvelut tai sosiaalihuollon palvelut säilyisivät jatkossakin lähellä ihmistä. Lakiesitys annetaan eduskunnalle syksyllä 2014, ja uusien rakenteiden odotetaan olevan toiminnassa vuoteen 2017 mennessä.

Kuntauudistus perustuu vapaaehtoisiin kuntaliitoksiin, joiden eduista kunnat tekevät yksityiskohtaisia selvityksiä. Kunnat, jotka tekevät kuntaliitospäätöksen määräaikaan mennessä, saavat avustuksia ja korvauksia. Kansallisen uudistusohjelman mukaan hallitus on päättänyt nimittää 12 suurimmalle kaupunkiseudulle erityiset kuntajakoselvittäjät. Tällä hetkellä vapaaehtoisten kuntaliitosten tulos on epävarma. Hallitus on kuitenkin asettanut rakennepoliittisessa ohjelmassa tavoitteeksi kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen ja päällekkäisten toimintojen leikkaamisen tehokkuuden lisäämiseksi. Samaan aikaan kuntien odotetaan parantavan tuottavuutta ja lisäävän verotuloja kuntasektorille piintyneen alijäämän (1 prosentti suhteessa BKT:hen) supistamiseksi.

Eläkeuudistus on osa uudistusohjelmaa, josta työmarkkinaosapuolten odotetaan pääsevän sopimukseen syksyllä 2014. Tavoitteena on sen täytäntöönpano vuodesta 2017 lukien.

Toteutuksen yksityiskohdista on vielä päätettävä, mutta toimenpiteillä voi olla keskipitkällä aikavälillä huomattava myönteinen vaikutus julkiseen talouteen kasvun vauhdittumisen ja menojen vähenemisen kautta.

---

[5] Rakennepoliittinen ohjelma talouden kasvuedellytysten vahvistamiseksi ja julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi: http://valtioneuvosto.fi/etusivu/rakenneuudistus395285/tiedostot/rakennepoliittinen-ohjelma-29082013/fi.pdf

[6] Hallituksen päätös rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta osana julkisen talouden suunnitelmaa http://valtioneuvosto.fi/tiedostot/julkinen/kehysneuvottelut-2014/paatos/fi.pdf

[7] http://www.vm.fi/vm/en/04_publications_and_documents/01_publications/02_economic_surveys/20140415Europe/Europa_2020_Spring_2014_NETTI.pdf

3.2. Keskipitkän aikavälin talousarviotilanne

Rakenteellinen alijäämä ja julkisen talouden vakauttaminen. Talouden elpyessä vuosina 2010–2011 Suomi kohensi merkittävästi rakenteellista rahoitusasemaansa niin, että se oli vuoden 2011 lopussa –0,6 prosenttia. Talouskasvun hidastuessa vuosina 2012–2013 rakenteellinen rahoitusasema alkoi heiketä, ja vuonna 2012 se oli –1,0 prosenttia. Suomen keskipitkän aikavälin tavoite oli +0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2013 asti, jolloin tavoitteeksi asetettiin –0,5 prosenttia. Komission kevään 2014 talousennusteen mukaan Suomi saavutti keskipitkän aikavälin tavoitteen vuonna 2013. Suomen alijäämä on kaikkina vuosina ollut alle 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sen ennustetaan pysyvänkin sellaisena koko ennustejakson.

Kasvun odotetaan taas alkavan vuonna 2014, ja Suomen vakausohjelmassa pyritään pysymään riittävän lähellä keskipitkän aikavälin tavoitetta. Komission kevään 2014 talousennusteen mukaan rakenteellinen rahoitusasema kuitenkin heikkenee –0,9 prosenttiin vuonna 2014. Vuonna 2013 esitetyn alustavan talousarviosuunnitelman arvioinnissa esiin tuotu merkittävän poikkeaman riski näyttää kuitenkin pienentyneen. Suomi suunnittelee vuonna 2015 parantavansa rakenteellista rahoitusasemaa maaliskuussa 2014 päätetyillä vakauttamistoimenpiteillä –0,1 prosenttiin eli keskipitkän aikavälin tavoitetta paremmaksi. Komission kevään 2014 talousennuste vahvistaa, että rakenteellinen rahoitusasema todennäköisesti ylittää keskipitkän aikavälin tavoitteen vuonna 2015, vaikkakin talousennusteen mukaan pienemmällä marginaalilla.

Komission ennuste osoittaa, että velka pysyttelee noususuunnassa vuosina 2014–2015. Myös kansalliset viranomaiset ennustavat, että velan määrä lisääntyy vuosina 2014–2016, mutta vakausohjelman mukaan velkasuhde alkaa politiikan säilyessä muuttumattomana pienentyä vuonna 2017.

3.3. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin velka-asema

Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys. Suomessa arvioidaan olevan lyhyellä aikavälillä vähäinen julkisen talouden rahoituspaineen riski, mutta keskipitkällä aikavälillä kestävyysriski on keskisuuri ja pitkällä aikavälillä suuri, mikä johtuu väestön ikääntymisen vaikutuksesta julkiseen talouteen. Siksi olisi keskityttävä hillitsemään ikääntymiseen liittyvien menojen kasvua edelleen, jotta julkisen talouden kestävyys parantuisi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

EU:n vuonna 2012 julkaiseman ikääntymisraportin viiteskenaarion mukaan Suomen julkiset terveydenhuoltomenot kasvavat vuoteen 2060 mennessä merkittävästi, 6,0 prosentista 7,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Monien ehdotettujen toimenpiteiden joukossa on jo toteutettavien uudistustoimien vahvistaminen esimerkiksi lisäämällä sairaalojen tehokkuutta, parantamalla pitkäaikaishoitopotilaiden jatkohoidon tarjontaa, jotta näiden potilaiden tarpeeton akuuttihoitopalvelujen käyttö vähenisi, parantamalla terveydenhuollon organisointia ja johtamista tai ottamalla järjestelmällisesti käyttöön sairaanhoidon parhaita käytäntöjä.

Virta-varantokorjauserä. Virta-varantokorjauserällä on suuri vaikutus Suomen julkisen velan muutoksiin. Tämä johtuu siitä, että julkiseen sektoriin kuuluva työeläkejärjestelmä on osittain ennakkoon rahastoiva ja ylijäämäinen. Vuonna 2013 ylijäämä oli 2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja vuonna 2014 sen ennustetaan olevan 2,0 prosenttia. Ylijäämä sisällytetään julkisen talouden rahoitusasemaan, mutta sitä ei käytetä julkisen bruttovelan maksamiseen. Eläkerahastot näkyvät rahoitusvarojen nettokertymänä virta-varantokorjauserässä. Näin ollen Suomen julkisyhteisöjen nettorahoitusvarojen ennustetaan

olevan 47,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014[8]. Suomen nettorahoitusasema on OECD-maiden parhaimpia.

Omaisuuden myynti. Hallitus on päättänyt myydä valtion omistamien Senaatti-kiinteistöjen ja Metsähallituksen kiinteistöjä. Valtion yhtiöomistusten tasehallintaa tehostetaan laajentamalla valtio-omisteisten noteeraamattomien yhtiöiden omistuspohjaa ja tarvittaessa irtaudutaan yhtiöomistuksesta. Lisäksi toteutetaan valtion omistamien pörssiyhtiöiden osakkeiden myyntejä ja muita toimenpiteitä valtion tuloutuksen lisäämiseksi. Noteeraamattomien yhtiöiden osinkojen kokonaismäärää nostetaan. Toimenpiteiden aiheuttama lisätuloutus aiemmin linjattuun nähden on vuosina 2014–2015 noin 1,9 miljardia euroa. Pääosa tuloista ohjataan valtionvelan lyhentämiseen, mutta 0,6 miljardia euroa käytetään investointeihin vuosina 2014 ja 2015.

Valtion takaama velkakanta. Vuonna 2013 Suomen valtion antamien takausten määrä oli 17,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Rahoitussektoriin liittyviä takauksia oli samana vuonna 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näin ollen ehdollisiin vastuisiin, takauksiin, rahoituslaitosten pelastusoperaatioihin ja velan siirtämiseen liittyvät riskit ovat vähäisiä.

3.4. Muut komission merkityksellisinä pitämät tekijät

Rahoituksenvakautusoperaatiot. Niiden muiden tekijöiden joukossa, joita komissio pitää merkityksellisinä, kiinnitetään huomiota erityisesti rahoitusosuuksiin, jotka on tarkoitettu kansainvälisen solidaarisuuden edistämiseen ja unionin poliittisten tavoitteiden saavuttamiseen, jäsenvaltioiden välisen kahden- ja monenvälisen tuen muodossa rahoitusvakauden turvaamisen yhteydessä syntyneeseen velkaan sekä suurten rahoituksellisten häiriöiden aikana toteutettuihin rahoituksenvakautusoperaatioihin liittyvään velkaan (asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 3 kohta).

Euroalueen jäsenvaltioille myönnetyn rahoitustuen velkaa kasvattava vaikutus on otettu huomioon arvioitaessa velkakriteerin noudattamista. Vuoden 2013 lopussa rahoituksenvakausoperaatioihin osallistumisen kumulatiivinen vaikutus oli 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2014 talousennusteen mukaan kumulatiivinen vaikutus olisi 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015. Näin ollen julkinen bruttovelka olisi 58,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015, jos rahoituksenvakautusoperaatioihin liittyvää velkaa ei oteta huomioon.

3.5. Muut jäsenvaltion esittämät tekijät

Komission 14 päivänä toukokuuta 2014 vastaanottamassa kirjeessä Suomi korosti huomioon otettavina tekijöinä solidaarisuustoimenpiteiden roolia velkaantumisessa, Suomen ja komission kasvuennusteiden eroja, elokuussa 2013 sovittua hallituksen rakennepoliittista ohjelmaa (jota on tarkennettu marraskuussa 2013 ja maaliskuussa 2014), vakauttamistoimenpiteitä, joita on päätetty toteuttaa vuonna 2015 ja sitä seuraavina vuosina, ja hallituksen omaisuuden myyntiä (vuosina 2014 ja 2015) velan lyhentämiseksi ja talouden piristämiseksi. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan suhdannekorjattu velka vuonna 2015 olisi 56,7 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Solidaarisuustoimenpiteiden vaikutusta käsitellään tämän kertomuksen 3.4 jaksossa. Viimeaikaisia rakenneuudistuksia, kuten rakennepoliittista ohjelmaa, käsitellään 3.1 jaksossa. Vakauttamistoimenpiteitä käsitellään 3.2 jaksossa ja omaisuuden myyntiä 3.3 jaksossa. Komission kevään 2014 talousennusteessa odotetaan kasvun olevan vuosina 2014 ja 2015 hitaampaa kuin kansallisissa ennusteissa, mutta velkasuhde ylittää viitearvon vuonna 2015

[8] OECD Economic Outlook nro 93, liite, taulukko 33.

myös kansallisessa ennusteessa, vaikka kasvuskenaario on hieman positiivisempi. Näin ollen ennakoitu viitearvon ylittyminen ei perustu pelkästään komission negatiivisempaan kasvuennusteeseen.

4. PÄÄTELMÄT

Suunnitelmien mukaan julkinen bruttovelka nousee 61,0 prosenttiin vuonna 2015 eli se ylittää suhteessa BKT:hen määritellyn 60 prosentin viitearvon. Viitearvon ylittymisriski vahvistetaan komission talousennusteessa, jossa bruttovelan ennustetaan olevan 61,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kuten edellä on selostettu, ennakoitu viitearvon ylittyminen selittyy kuitenkin kokonaisuudessaan Suomen rahoitustuella euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi. Velan määrään ovat vaikuttaneet myös sosiaaliturvarahastojen mittava rahoitusvarojen hankinta, jonka seurauksena varoja on kertynyt samaan aikaan kun velka on lisääntynyt.

Kertomuksessa esitetyn analyysin perusteella voitaneen arvioida, että SEUT-sopimuksen velkakriteeri täyttyy.